

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadano za wiersz petitiwy w tekście, lub jego miejsce 1 rb.
 Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petitiwy lub jego miejsce 60 kop.
 Ogłoszenia na 1-iej str. o pożycz. państw. za wiersz pet. lub jego miejsce 1 rb.
 Reklamy za wiersz petitiwy lub jego miejsce 40 kop.
 Nekrologi za wiersz petitiwy lub jego miejsce na 1-iej str. 50 k., po tekście 30 k.
 Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
 Ogłoszenia z wyjątkiem miejscowa za wiersz petitiwy lub jego miejsce 18 kop.
 Ogłoszenia ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najmniejsza 40 kop.
 Prosady i prace 3-krainne ogłoszenia 20 wyrazów 1 rb.
 Ogłoszenia w niedzielny Numerze o 25% drożej.
 Dołączenia prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznica	Półrocz.	Kwartał	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie.
 Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
 Rękopisy — nie sastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metal i S-ka, Wielka 3^a, telefon № 886. Po godz. 6-iej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki za wiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

Kinematograf „BRONISŁAWA” w sali „Lutnia”
 Prospekt Ś-to Jerski № 8, telef. 1161.

Nowy program! Nie żen się (dram. w 3 cz. według głosej powieści E. Banga, autora „Catherine dja-biów”). I cz. — „Wintergarten”, II — „Smiertelna walka”, III — „Przy-sięga syna”.
 Little uczeniem Nick Wintera (komicyz) — Świątynie w Kłoto (natura).
 Przygody Tomola Palucha (komyczna fantazja).
 Początek w sobotę i niedzielę o godz. 6-iej, w poniedziałek o 6 1/2

TEATR POLSKI pod dyr. Br. Oranowskiego. (W ogrodzie po-Bernardyńskim).
 Dziś, w sobotę: PIERWSZY RAZ „Miłość cygańska” PIERWSZY RAZ operetka w 3-oh akt. Lehara.
 (Pierwszy występ wodewilistki sceny lwowskiej p. Ruszkiewicz).
 Jutro: o 2 pp. „Manewry jesienne” (ceny zniż.), wiecz. „Miłość cygańska”.

OGRÓD BOTANICZNY dyr. I. A. SZUMANA. Telefon 364.
 DZISIAJ
 Autor-komik W. Prawdin. — Trupa artystyczna Fortuna. BISKOP, ostatnie nowości.
 Początek zabawy o godz. 6-iej pp. — Na werandzie od godz. 2-iej pp. OBIADY.

WUWAGAY!
 D. 16 i 17-go bieżącego miesiąca w ogrodzie Botanicznym między godz. 12 a 1-szą w południe odbywać się będą zdjęcia kinematograficzne, na które zaprasza się wszystkich mieszkańców Wilna. Obrazy demonstrowane będą w jednym z miejscowych kinematografów.
 Wejście do ogrodu jak zwykle 3 kop. Argus.

Ogłoszenia do „KURJERA LITEWskiego” i innych pism wileńskich PRZYJMUJE KSIĘGARNIA W. MAKOWSKIEGO w Mińsku ul. Zacharczewska 64, telefonu № 499.

Potrzebne od 29 września MIESZKANIE,
 złożone z 6-ciu pokoi ze wszelkimi wygodami, przy Prospekcie Ś-to Jerskim (do Łukiszek, Nadbrzeżnej, Botanicznej, Siemionowskiej). Szczegółowe oferty wraz z podaniem ceny należy składać w administracji „Kurjera Litewskiego” pod „Mieszkanie 6 pokoi”.

Biuro Budowlane „ARCHITEKT” W. Michniewicza i A. Parczewskiego, Inżynierów-Architektów, zostało przeniesione z ulicy Arzamaskiej № 4 na ulicę Wileńską № 23. Patrz ogłosz. str. 4.

Bardzo pożyteczny produkt z CASCARASAGRADA „CASCARINE C¹²H¹⁰O⁶ LEPRINCE”
 WSKAZANIA: stałe zatwardzenia, choroby wywołane; jako środek antyseptyczny dla organów trawienia; przy zatwardzeniu w okresie ciąży i karmienia; przeciw kamieniom żółciowym. Zażywa się zwykle w pigułkach: 2 pigułki po jedzeniu lub przed udanem się na spoczynek. — Skład główny: 62, rue de la Tour Paris. — Składy we wszystkich aptekach i składach materiałów aptecznych. 35018

Na przystępnych warunkach WYPRZEDAJE s. maj. Dynamy folt. większe do 4 wlok i mniejsze, ziemniaki na dzies. przy pom. banków lub za gotówkę. Ma-jałek graniczny z pow. miast. Tolsze, gdzie się znajd. gima. męsk. i żeńsk. i skąd w tym roku przeprow. szosę do ko-let żelaz. Adres: Tolsze, Dy-majcie, Narkiewicz, gub. Ko-wieński.

Optymizm i pesymizm. Przed kilku dniami, pisząc o „za-latwieniu zatargu w Wiedniu” (Nr. 132 „Kur. Lit.”), zaznaczyliśmy, że „stanowisko polaków w monarchii habsburskiej jest mocno zachwiane”. Sprawa to wielkiej doniosłości nie dla jednego zaboru tylko, lecz dla całego narodu polskiego. Stuszenie bowiem pisze p. Stefan Gorski, redaktor „Dnia”, w Nr. 146 swego pisma:

PIERWSZA pod Wilnem POLSKA CEGIELNIA PIEC HOFFMANA. Dostarczanie można cegłą do Wilna i Nowej-Wilejki. Miejscowość Góry, trakt Oszański, te-telefon właściciela № 140. 38245

„Od czasu rozbiórów Polski na naród nasz spadły liczne ciosy. Wylaniały się jednak dla nas te korzystne okoliczności, że jedna z trzech dzielnic polskich była zawsze wytwórczynią kultury dla dwóch pozostałych zaborów. Naj-

PISZCZANY

na Węgrzech (Pöstycy), najsilniejsze w Europie termy siarczano-mulowe, w wysokim stopniu radioaktywne (temp. źródła 67° C.). Znakomite wyniki lecznicze w cierpieniach stawów i kości, w reumatyzmie, po złama-niach, zwichnięciach, zapaleniach stawów, artritach, nerwobólach, zwa-łaszcza w ischias. Stosowanie kąpeli i okładów błotnych.
 Urządzenie, tak co do mieszkań, jak i kąpeli, od najtańszych aż do luksusowych. Wykwintnie urządzo-ny Grand Hotel Royal, winda osobo-wa do wtaczania wózków z chorymi.
 W r. b. otwarty został zbytko-wnie urządzony hotel „Termia Pa-lace” (na 800 osób), położony korzycz-tem z nowo-wystawionymi łazienkami (400 kabin). Pokoje z łazienkami z wodą termalną.
 Instytut terapeutyczny najmiejscu. Nowe połączenia kolejowe: — z Warszawy 15 godzin, z Krakowa 8, do Wiednia 3, do Pesztu 3 1/2.
 Wszelkich informacji udziela lek-każ zakładowy — D-r Aleksander Teichman, zima: Kraków, Wolska 30; latem: Piszczany (willa Trianon), albo Zarząd zdrojowy. — Zakład cały rok otwarty. Frekwencja 16,000 osób. 14303

pięć Księstwo Warszawskie, a póź-niej Królestwo Kongresowe i Lit-wa promieniowały na całą Polskę, jako ośrodki silnie bijące myśli, póź-niej przyszła kolej na Wielkopól-skę, gdzie się wytworzyło ognisko poważnej pracy naukowej, twórczości filozoficznej i ekonomicznej, z kolei w dobie Wielkopolskiego i Szkoły Głównej centrum intelektu-alnym staje się znowu Warszawa, a w ostatnich latach kilkudziesię-ciu zmienną koleją losów wielką mi-się kulturalną wypadło w udziale od-grywać dla nas — Galicji. Dziś gotu-ją się zamachy na Galicję polską”.
 Ostatnie zajęcia w Wiedniu wy-wolały w społeczeństwie galicyjskim silne zaniepokojenie, którego objawy dotad spotykamy w prasie. Widoczne jest to zaniepokojenie na-wet wśród tych, którzy skłonni są do optymistycznego traktowania sytuacji, a więc śród t. zw. „stańczy-ków”, którzy gotowi byli w załat-wieniu zatargu dopatrywać nawet zwycięstwa Koła.

W ubiegłą niedzielę stronnictwo to, noszące nazwę urzędową „pra-wicy narodowej” odbyło w Krako-wie liczne zebranie, na którym spraw-ę z ostatnich wypadków zdawał prof. Władysław Leopold Jaworski, którego uważają za wschodzącą gwiazdę partii. Przedstawiając szczegółowo przebieg sprawy, mowa-ca w następujący sposób podsumo-wał zyski i straty:

„Cośmy stracili! Straciliśmy to, że rusini zyskali bezwzględnie bardzo sil-ny środek agitacyjny przeciwko nam. To się ujawnia już w ten sposób, że na-tychmiast po ogłoszeniu słów cesarza kazali w dziesiątkach tysięcy egzem-plarzy słowa cesarskie plakatować w każdej wsi. To się stało, to jest szkoda. Druga pozycja, która należy zapisać po stronie debet, jest ta, że Koło uchwa-liło, iż straciło zaufanie do bar. Hei-nolda i że zrywa z nim stosunki, a tymczasem bar. Heindel zostaje. Dia-logicznie został dlaneczo Koło zadowolilo się inną satysfakcją, to są rzeczy, które mogą być w agitacji zamilczane. Sam zaś fakt postuży przeciwnikom Koła do szerzenia zarzutów, że Koło straciło swoją siłę, swoją powagę, że okazało słabość, że swej woli nie prze-prowadziło. Podnoszą to nasi przeci-wnicy tak w kraju, jak w Wiedniu. To są te dwie pozycje, które po stronie „debet” muszę zapisać.
 Po stronie „habet” na korzyść naszą zapisuje co następuje: 1) Nie ulega żad-nej kwestji, że w walce tej z nami rząd okazał swą słabość. Rząd, który wychodził cało z walki z jednym stron-nictwem dlaneczo, że się kryje za Koronę, rząd taki jest bezwartunkowo słaby. 2) Jako habet zapisuje, że przez cesar-za została uznana zasada, iż w stosun-kach polsko-ruskich bez nas nie rusini nie dostaną. Wyraźnie cesarz powie-

dział, że sprawy narodowo-polityczne mają być załatwiane wedle zasady do-tychczas praktykowanej. Ten stan, który jest dzisiaj, ma być utrzymany. Do-tychczas z każdym rządem musimy się układać i mówić: „Będziemy cię popierać, ale nam dasz to a to, a prze-dewszystkiem z rusinami bez nas nie będziesz mówił. Teraz jest to stała za-sada każdej polityki; obecnie możemy się powołać na słowa cesarza. 3) Może nam przyszło trudno się przewyżyczyć; uczyniliśmy to jednak i wyszliśmy z dowodem, że jesteśmy stronnictwem państwowym, że nie utrudniliśmy ani ustawy wojskowej, ani też nie chcieli-smy utrudniać umowy czesko-niemiec-kiej, na której państwo zależy. Dali-smy dowód, że potrzeby państwa potra-fimy nie tylko patriotycznie uznać, ale także i wobec nich się ugnać”.

O ide „debet” z powyższego bi-lansu uważać można za niewątpliwą, o tyle „habet” jest dość problematy-czny. Wszystkie rządy austriackie i nietylko austriackie lubią się „kryć za koronę”, gdy to jest możliwe, i jakkolwiek jest to dowód słabości, rządzi jednak w ten sposób lata całe. „Słowa cesarskie” — brzmio to nie-wątpliwie bardzo pięknie, ale któż o tem nie wie, że te słowa, których autentyczne brzmienie nie jest bod-aj na piśmie utrwalone, mogą co najwyżej moralnie obowiązywać Franciszka Józefa do rychłego z ko-nieczności końca jego życia. A po-tem, jeśli nie odpowiadać one będą intencjom któregoś z następców, znajdzie się zawsze cyniczny mini-ster, który powie wraz z Bismar-kiem, że nie są one warte nawet niu-cha tabaki. „Ugiccie się” zaś przed koniecznością państwową należy do rządu tych zasług, które poza „za-doleniem moralnem” często zado-nych „korzyści realnych” nie przy-nosi. „Czas” w przeddzień zebrania „ugiccie się” nadawał znaczenie niem-iał ofiary na rzecz innych zaborów.

„Jeżeli przeciwnicy nasi piszą, że dzień 20 czerwca b. r. będzie pamiętnym w historii naszego kraju, to zgadamy się na to, nie dlatego jednak, jakobyśmy upatrywali w nim punkt zwrotny w powadze i znaczeniu Koła, ale z tego powodu, że dzień ten przyniósł jeden więcej dowód dla Petersburga i Berli-na, jak lojalnym i wiernym jest naród polski wobec monarchii sprawiedliwej i żywej. Gdybyśmy nawet w roz-wikłaniu epizodu nie byli wyszli bez szwanku na innych polach, to wartalo, zdaje się, ponieść ofiarę, aby dostar-czyć Europie argument, że nasz stosu-nek do państwa, który pozwalał nam się rozciągać, jako narodowi, jest szcze-ry, głęboki, realny”.

Czyż istotnie „Czas” sądzi, że Petersburg i Berlin potrzebują jak-ichś dowodów tego rodzaju. Lojalizm polaków galicyjskich wobec Austrii jest przez prasę rosyjską wy-zyskiwany zawsze jako dowód na-zej nielojalności względem Rosji. Petersburg i Berlin miały zresztą bezpośrednie dowody „ugniania się” naszej reprezentacji przed „koniec-znością państwową”, bynajmniej jednak pomyślnych dla nas wnio-sków z tego nie wyciągnęły. Naj-świeższy tego okaz mieliśmy w oce-nie przez Mienszykowa głosowania polaków w Dumie za odbudowaniem floty. (Por. Nr. 134 „Kur. Lit.”).

Nie znamy przebiegu rozpraw, jakie się wywijały po referacie po-śła Jaworskiego, nie wiemy przeto, jak zebranie oceniło wszystkie po-wyższe „zyski”. Ludzi bardziej real-nie myślących nie mogły one zbyt-niu uspokoić, zwłaszcza, że pośła Jaworski nie wiele mógł do słów po-wyższych dodać. Zakończył on re-ferat słowami:

„Podkreślam przeto, że Koło uznało epizod za wyrwany ze względu na Koronę, a nie ze względu na rząd. Dla-tego sądzi, że Koło zawsze będzie zaj-mować takie stanowisko wobec Korony, że Koło zawsze da państwu to, co jest dla państwa potrzebne i konieczne, ale że rząd musi p ra e ować na to, aby zyskał zaufanie Koła i musi dojść do tego przekonania, że dwa razy takie rzeczy się nie udają”.

W słowach tych dźwięczy groź-ba przejścia Koła do opozycji wzglę-dem rządu w sprawach, nie należą-cych do t. zw. „konieczności pań-stwowych”. Jeszcze wyraźniej za-znaczył to mowa w innym ustępie, w którym nie wahał się uznać za bardzo korzystne, iż Koło nieznaczo-nie tylko większością uchwaliło uz-nanie słów cesarskich za wystar-czające zadośćuczynienie. Ten nieo-

czekiwany w ustach stańczykow-skich ustęp brzmi:

„Za projektem ugodowego załatwie-nia całej sprawy głosowało 37 posłów, przeciwko 15, nieobecnych było 19, z czego pewna część wyszła umyślnie. Co to znaczy? To znaczy, że gdyby rząd sądził, że Koło polskie można lekcewa-żyć, doznałby przykrego dla siebie roz-czarowania. W tem głosowaniu Koła jest bardzo poważnie „amament” dla ka-żdego rządu, że nie powinien przecią-gać struny i że ciężkiemu miał prze-jść, gdyby drugi raz próbował pomia-nąć Koło”.

Postawia jednak pytanie, czy o-ganiczona opozycja Koła może być dla rządu groźna, czy nie może on mieć większości pomimo Koła, czy kadry większości, uszczuplone przez polaków, nie mogą być wypełnione przez rusinów. P. Jaworski stara się uspokoić rodzaje się obawy za-pewnieniem, że o rządzie, któryby na taką zmianę się zgodził, wydać-by należało sąd bardzo umiemy.

Rząd, któryby zamiast polaków, brał do większości żywioł tak anarchi-czny, żywioł tak radykalny, tak niebez-pieczny, jak rusini, mogłby przeprowa-dzić jedną lub drugą ustawę tymi gło-sami, ale mieć rusinów w większości, znaczyłoby, mieć w większości żywioł rewolucyjny”.

P. Jaworski ma niewątpliwie słu-żność. Bylibyśmy jednak o wiele spokojniejsi, gdyby nam dowiódł nie tego, że rząd taki byłby złym, lecz tego, że rząd taki jest w Austrii nie-możliwy. Możemy przeczyć doskona-lem dowiedzieć, że przymusowe wy-właszczenie nie zgadza się ze zdrowym konserwatywnym państwo-wym, wiemy jednak z drugiej strony, że przymusowe wywłaszczenie uchwalili konserwatywnie Prusy przeciwko polakom i że była chwila, w której minister rosyjski opra-cowywał projekt podobny dla całego państwa rosyjskiego. Politycy i dziennikarze zarówno polscy, jak rosyjscy świetnie wyargumentowa-ły myśl, że czarnoszyficy są żywio-łem rewolucyjnym, no a jednak ma-ją oni wpływ realny i liczyć się z tem każdy musi.

O tem, jak oceniają sytuację pe-symisci pomówimy następnym ra-zem.

J. Hl.

(P. s.) Żeby nie być źle zrozu-mianym muszę zrobić w dopisku pe-wne zastrzeżenie. W artykule po-wyższym chodziło mi jedynie o oc-enę obecnego potężenia sprawy polskiej w Austrii, bynajmniej zaś nie o dawanie rad politycznych Ko-łu polskiemu w Wiedniu. Nie kryty-kuję więc bynajmniej w swoim ar-tykule ostatecznej decyzji Koła. Być może drobna mniejszość zapadała uchwała była jeszcze najlepszym za-łatwieniem zatargu, w który wdało się Koło, niedostatecznie o sytuacji ogólnej poinformowane. Dobry sto-sunek z Koroną w państwie, w któ-rem wola monarchii jest najważniej-szym czynnikiem politycznym, jest, oczywiście, rzeczą doniosłą i jedno-myślnie uchwalenie przez Koło pier-wszej części rezolucji z wyrazami wdzięczności dla cesarza świadczy, że całe Koło zdaje sobie z tego spraw-ę. Uznanie tego faktu nie rozstrzy-ga jeszcze ostatecznie o taktyce Ko-ła w danej sprawie. Przelotne chmurki mogą wcale nie wpływać na utrwalenie stosunku. W każdym zaś razie zachowanie stosunku, jaki panował dotąd, uważać można jed-ynie za uniknięcie straty, nie zaś za zysk.

Przed wyborami.

O listy wyborców. Minister spraw wewnętrznych tele-graficznie polecił gubernatorowi zarzą-dzić niezwłoczne ułożenie list wybor-czych dla bliskich wyborów do Dumy państwowej i postarać się o ogłoszenie tych list w d. 1 (14) — 8 (21) sierpnia r. b. Listy te powinny być ułożone zgodnie z prawem, szczególnież z §§ 61 i 63 ustawy wyborczej.
 Na listach wyborczych tych zjad-żąd ziemiańskich i miejskich, gdzie sto-sownie do składu wyborców i ilości ich wskazanej przez prawo, mogłaby powstać kwestja podziału zjazdów na kurje narodowościowe, należy notować,

oprócz innych wiadomości, również i narodowość wyborców.

Listy wyborców z instytucji rządo-wych.
 Miejskie biuro wyborcze już otrzy-mało ze wszystkich instytucji rządo-wych listy osób, korzystających z pra-wa udziału w wyborach do IV Dumy państwowej.

Rząd i kampanja przedwyborcza.

Przygotowania do kampanji wybor-czej rząd rozpoczął już dość dawno; skupiają się one w specjalnym wydzia-le przy ministerjum spraw wewnętrz-nych. Kilku specjalnych urzędników te-go wydziału zajmuje się między inne-mi zbieraniem materiałów, mających wykazać ewentualne wyniki wyborów i mogących stać się podstawą do przy-szych „wyjaśnień” cyrkularzowych.

Szczególną uwagę zwrócono na wy-bory w gminach pełnomocników włościańskich. W tej dziedzinie rząd — jak informują „Birz. Wied.” — wy-na-łzł sposób, według którego ma okre-slać, czy ten lub ów chłopiec sładzie po prawicy w Dumie, czyli też po lewicy. Otóż na prawicę mają iść ci, kto jest zwolennikiem wprowadzonej niedawno reformy agrarnej, na lewicę zaś ci, któ-rzy są jej przeciwni. Ponieważ jednak nie jest to sposób całkowicie pewny, przeto przed półtora miesiącem okół-kiem zażądano ze wsi informacji, kogo administracja miejscowa uważała by za spośród osób urzędowych samorządu chłopiego za pożądanego kandydata na posła do IV Dumy. Informacje już zebrano, lecz niestety nawet śród sta-rostów włościańskich i wioskowych znalazło się sporo parszywych owieczek. Atoli i „godych” znalazło się sporo, przeto wysłano tajne polecenia, aby tych właśnie prowadzić.

Co jednak zamierza przedsięwzięć rząd, dla zapewnienia sobie wogóle w IV Dumie większości „dobrze myśla-cej”?

Uznano podobno za konieczne nie ufać zbytnio doniesieniom administ-ra-torów miejscowych i bezpośrednio ob-znać się ze stanem rzeczy na pro-wincji. Wydelegowani więc będą spe-cjalni urzędnicy, których zadaniem będzie zbadanie miejscowych konjunktur partyjnych i tych ugrupowań i kombi-nacji, które mogłyby dogadzać celom kampanji wyborczej ze strony rządu.

Rolę takich delegatów rządowych biorą na siebie nawet byli postawie do III Dumy. Tak naprzykład w kraju naszym i na Rusi roboty „informujące” podjęli się niektórzy postawie pracow-i i jeden z posłów do Rady państwa.

Do innych gubernji wysłani będą urzędnicy ministerjum spraw wewn., lub nawet Synodu tam, gdzie chodzi o zjednanie sobie poparcia duchowień-stwa.
 Jak się teraz wyjaśnia, rząd będzie popierał kandydatów prawicy, nacjo-nalistów i październikowców. Co do tych ostatnich ministerjum spraw we-wnętrnych chciało tylko potężyć t. z. „prawych” październikowców. Jedna-kowoż zdecydowano się i na „lewych” w nadziei, że się w IV Dumie poprawią i będą względniejsi dla szkół cerkiew-no - parafjalnych. Decyzja taka na-stąpiła po rozmowie Kokowcowa z J. Kamienskim, który podobno zajęwnił premiera, że centrum uszanuje prawa Cerkwi panującej.

Kandydatom lewicowym nie będzie się wiele przeszkadzało. Rząd się ob-awia, by zbyt „grube” wstępy nie roz-drażniały ludności. To też środki „za-pobiegania” będą przedsięwzięte dopie-ro w ramach ostatecznych.

Terminy wyborów nie zostały je-szcze określone. Z góry podobno zale-cano, by je odsunąć możliwie najdalej, to też prawdopodobnie ostateczne wy-bory odbywać się będą w końcu paź-dziernika. W ciągu tego miesiąca doko-nywane będą wybory pełnomocników i wyborców.

Wileńskie Tow. Dobroczynności.

Dnia 12 (25) czerwca w siedzibie przy ul. Wileńskiej odbyło się doroczne zgromadzenie członków najstarszego, bo datującego się od r. 1807, Towarzy-stwa Dobroczynności. Działalność To-

warzystwa koncentruje się w czterech głównych wydziałach: 1) utrzymanie zakładu pod nazwą „Dom Dobroczynności”...

Liczba osób, znajdujących się w zakładzie pod opieką Tow. w roku 1911 (sprawozdawczym) wzrosła do 508, wśród których znajduje się mężczyzn 144 i kobiet 364.

Niezależnie od utrzymania „Domu dobroczynności” zadanie Towarzystwa polega również na niesieniu doraźnej pomocy, zwłaszcza w nagłych wypadkach na mieście...

„Domów tanich mieszkań” jest dwa przy zauku Dobroczynnym. Pierwszy dom o 18 mieszkaniach, składających się każde z przedpokoju, kuchni i jednego dużego pokoju...

Z biegiem czasu i w miarę rozmnażania się ludności, rośnie przecie i needza, a więc zapotrzebowanie na dobroczynność stale wzrasta.

W końcu na prezesa rady Towarzystwa ponownie został wybrany p. Edmund Bortkiewicz, na dyrektora I wydziału — p. Stanisław Kognowicki; na dyrektora II wydziału — ponownie p. Marian Strumillo.

W ten sposób na placu stanowiącym legat ś. p. Karzewskiego stanęła „Lutnia” i dom dla urzędników bankowych, obciążone długiem bankowym 100,000 rb.

W ten sposób na placu stanowiącym legat ś. p. Karzewskiego stanęła „Lutnia” i dom dla urzędników bankowych, obciążone długiem bankowym 100,000 rb.

rym dobroczynność zamierza wystawić nowy dom dochodowy. Po upływie tedy 38 lat gmach „Lutnia” i dom mieszkalny stanie się już niezaprzeczona własnością Towarzystwa...

W roku bieżącym przy ul. Wileńskiej stanął znowu bardzo ładny, dobrze wytrzymały w stylu domu dochodowy. Cały dół i część góry zostały podzielone na cztery magazyny.

Koszty tej budowy wynoszą 90 tysięcy, co odpowiada kapitałowi 104 tysięcy w listach zastawnych wileńskiego banku Ziemińskiego, a przynależąco 4,440 rb.

Wracamy teraz do ogólnego posiadzenia. Po zagajeniu przez prezesa Towarzystwa p. Edmunda Bortkiewicza zebranie uczciło przed powstaniem pamięć zmarłych swoich członków Franciszka Dmochowskiego, Wilhelma hr. Broel-Platera i Karola Falewicza.

Z komunikatu zarządu widać, że w roku bieżącym rachunkowość była sprawdzana, niezależnie od komisji rewizyjnej, przez zaproszonych ze stowarzyszenia przysięgłych buchalterów w Warszawie, znanych fachowców...

Następnie powołano komisję specjalną dla rozpatrzenia wspólnie z radą propozycji hrabiny Marii Anny O'Rourke o złożeniu przez nią na rzecz Towarzystwa 12,000 rb.

W końcu na prezesa rady Towarzystwa ponownie został wybrany p. Edmund Bortkiewicz, na dyrektora I wydziału — p. Stanisław Kognowicki; na dyrektora II wydziału — ponownie p. Marian Strumillo.

W ten sposób na placu stanowiącym legat ś. p. Karzewskiego stanęła „Lutnia” i dom dla urzędników bankowych, obciążone długiem bankowym 100,000 rb.

wyjaśnienie sprawy przyjmowania przez szkoły prywatne bez praw uczniów, wydalonych ze szkół rządowych na zasadzie par. 18 i 19 artykułu 11 przepisów o karach, zatwierdzonych przez ministra d. 16 maja 1874 r.

Sprawy wyznaniowe.

Z ministerjum spraw wewnętrznych wpłynęło do Synodu praw. podanie kilku osób pochodzenia rosyjskiego, które przeszły na katolicyzm, aby pozwolono im odprawiać nabożeństwa według obrządku grecko-wschodniego...

Panama cukrownicza.

„Wiecz. Wr.” informuje o wykryciu nast. kolosalnych nadużyć: Niedawno zwrócono uwagę ministerjum skarbu na niernormalnie niskie ceny cukru rosyjskiego na rynkach zagranicznych.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Kalendaryk. Dziś, w sobotę — św. Benona i Justyny, wedł. now. st. św. Apost. Piotra i Pawła; jutro — św. Inocencego, wedł. now. st. — św. Emilji i Lucrey.

KRONIKA KOŚCIELNA.

— Nabożeństwa: Dnia 17 b. m., t. j. w niedzielę w kościele Wszystkich Świętych obchodzi się uroczystość Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, w kościele zaś św. Jana obchodzi się doroczną uroczystość św. Antoniego Padewskiego Wyznawcy.

SPRAWY MIEJSKIE.

— Obligacje miejskie. Wiceprezydent K. Niedziałkowski wrócił już z Petersburga, gdzie zamówił drukowanie obligacji miejskich, które będą kosztowały około 5 tys. rubli i będą getowem w ciągu 1 i pół do 2 miesięcy.

— Roboty kanalizacyjne. W tych dniach będą rozpoczęte roboty kanalizacyjne przy teatrze miejskim, gdzie się zbiegła dwa kanały deszczowe: kanał z ul. Ostrowskiej i drugi — z Rudnickiej ul.

TEATR. MUZYKA I SZUKA.

— Teatr polski w ogrodzie Bernardyńskim. Dziś po raz pierwszy „Miłość cygańska” Lehara, operetka ta o operowym zakroju, pełna jest melodyjnej mu-

zyki, pieśniący ucho słuchacza nrokiem i słodyczą cygańskich pieśni i motyłów. Dyrekcja wystawiają „Miłość cygańska” nie szczędziła trudów i starań, by całość wypadła bez zarzutu; w tym celu mając na względzie rozległość solowych partii uprosiła artystów opery o objęcie pierwszych ról w tej operetce.

ODCZYTY I WYDAWNICTWA.

— „Jutrzenka”. Wyszedł z druku Nr. 24 i zawiera: Tydzień polityczny. — Ubezpieczenie robotników. — Kronika. — Na zagrodzie (wiersz). — Obsadzanie małych stawów i sadzawek karpiami. — Drobne gospodarstwa w Dumie. — Drobne wiadomości. — Poradnik. — Wychodźcy. — Kapral Terefera i kapitan Szerpentyna. — Podanie o rodzinie Bohatyrowiczów. — Skrzynka odpowiedzi. — Kalendarzyk. — Śmieszny kącik. — Ogłoszenia.

ROZNE.

— Wycieczka. Jutro rano do Wilna ma przybyć wycieczka, składająca się z 30 uczniów kieleckiej szkoły handlowej. Wycieczkowie zabawią w Wilnie dwa dni, a mają zwiedzić oprócz pamiatek samego Wilna jeszcze Werki i Troki.

— Zdamskowanie oszust. P. Ch. Kolszy, właściciel składu materiałów fotograficznych przy ul. S-to Janki, komunikuje nam bliższe szczegóły, dotyczące notki pod powyższym tytułem we wczorajszym numerze „Kur. Lit.”.

— Wypadki. W czwartek wieczorem, dwaj rybakowie, Smogur i Spakiewicz, po wyjściu z piwniarni na rogu ul. Antokolskiej i Mostowej wszczęli kłótnię, a następnie bójkę, w której Smogur otrzymał ranę nożową w lewy łokieć.

— Upadek z rusztowania. W czwartek z rusztowania dwusznajowej wysokości w gmachu szkoły realnej przy zauku Górzyskim, spadł w stanie nietrzeźwym ślusarz, Bronisław Hejmarowicz, lat 62 i dotkliwie się potłukł. Odwieziono go dla opatrunku na szpital Pogotowia ratunkowego.

— Przyjechali do Wilna: ks. Józef Dowmont-Siesicki, ob. Antoni Mialski, hr. Zofia Krasińska, ob. Bohdan Cywiński, ob. Antoni Romanowski, ob. Adolf Chertel, ob. Ludwik Cedroński, ob. Józef Chmielewski, ob. Andrzej Antonowicz, ob. Leopold Charten, ob. Al-

biną Nowosielska, ob. Justyna Czapliska. (Hotel S-t Georges): hr. Aleksandrów Jeliński-Kaszowski, hr. Seweryn Drohojowski hr. Zofia Rostworowska, hr. Konstantowa Bröel-Platerowa, gen. Adolf Szeder, bar. Czesław von Offenber, ob. Antoni Krajewicz, ob. Konstanty Łyczkowski, ob. Faustyn Czechowicz, ob. Klara Charytonowiczowa.

(Hotel Sokołowski): ob. Eustachy Dłużniewski, ob. Michał Dzwietkowski, ob. Julian Radwański, ob. Aleksander Wirpsza, ob. Anastazja Świątkiewiczowa, ob. Tekla Wróblewska, ob. Paweł Justynowicz, ob. Adam Ciemmoński, ob. Tomasz Żarnowski, ob. Leon Kulikowski, ob. Mikołaj Czerwicz, ob. Katarzyna Zadwojnowa.

(Hotel Niskowski): ob. Antoni Bejnarowicz, ob. Andrzej Dubiński, ob. Piotr Trz, pulk. Mikołaj Tytyński, ob. Marja Ulanowska, ob. Jan Doraszkievicz, ob. Dominik Doraszkievicz, ob. Michał Piekarski, ob. Kazimierz Jakont.

PROWINCJA.

MIŃSK.

0 „Mińskoje Słowo”. Dn. 15 (28) b. m. wyszedł Nr. 1585 tego pisma i zarazem ostatni... Wydawnictwo zostało zamknięte dla braku poparcia, którego najwięcej udzielił ongi Schmidtowi a po jego śmierci p. Skrynczenca — zmarły przed paru tygodniami archierej Michail. Nie trzeba naturalnie dodawać, że owo „poparcie” było zwykłym subsydjum, bez którego zresztą, żadne rosyjskie pismo, służące interesom wyłącznie rosyjskim, bez względu na swą barwę nie może się w Mińsku utrzymać dla tej prostej przyczyny, że ów „iskoni ruskij” Mińsk jest rosyjskim w nadzwyczaj małej swej części.

Jeśli „Mińsk. Słowo” uważać za skrajny wyraz tego kursu, jaki nakreślono w sferach wpływowych i jeśli widzimy, że kurs ten ani trochę się nie zmienia, to w upadku danej gazety możemy jedynie widzieć zażarę prywatny pomiędzy dwiema grupami ludzi, przyczem zwycięstwo jednej i upadek drugiej grupy dla nas znaczenia niema. Batutę wytrąconą z rąk p. Skrynczenki ujmie ktoś drugi i tylko może, przekonawszy się o bezcelowości taktyki dotychczasowej, zmieni się częściowo lub całkowicie, treść zaś sama, t. j. walkę z nami, pozostawi jak dotąd, a nawet może i rozwinie skuteczniej...

W Dw. (z) Z sądów. Dn. 14 (27) b. m. miński sąd okręgowy bez udziału przysięgłych rozpatrywał sprawę niejakich Oleszkiewicza i Bazrowskiego, oskarżonych o prowadzenie t. zw. „tajnej szkoły polskiej”, w której pobierało jakoby naukę kilkoro dzieci.

„M. Słowa”, pomimo oświadczenia pożegnane p. Skrynczenki, iż ośmimo to „mówiło zawsze prawdę i mogło się być jedynie mylić” — jest jednym pasmem bezustannych, świadomych kłamstw, oszczerstw i insynuacji, skierowanych bądź do przeciwników osobom pojedynczym, bądź przeciwko instytucjom polskim, religijno katolickiej i wogóle całemu naszemu społeczeństwu.

„Głos Bielsztoka” puścił pogłoskę o ukazaniu się w miejscowości podmiejskiej „Rozkosz” jadowitych much, niebezpiecznych dla ludzi. Wiadomość ta miała ten skutek, że połowa letników uciekła z „Rozkoszy” do miasta, zaś bielsztoczanie ze strachem omijają park ten. Niemogący zapewnienia tygodnika „Bielsztoczanin” o fałszywości wersji, w „Rozkoszy” panują pustki.

W Dw. (z) Z sądów. Dn. 14 (27) b. m. miński sąd okręgowy bez udziału przysięgłych rozpatrywał sprawę niejakich Oleszkiewicza i Bazrowskiego, oskarżonych o prowadzenie t. zw. „tajnej szkoły polskiej”, w której pobierało jakoby naukę kilkoro dzieci.

„Głos Bielsztoka” puścił pogłoskę o ukazaniu się w miejscowości podmiejskiej „Rozkosz” jadowitych much, niebezpiecznych dla ludzi. Wiadomość ta miała ten skutek, że połowa letników uciekła z „Rozkoszy” do miasta, zaś bielsztoczanie ze strachem omijają park ten. Niemogący zapewnienia tygodnika „Bielsztoczanin” o fałszywości wersji, w „Rozkoszy” panują pustki.

W Dw. (z) Z sądów. Dn. 14 (27) b. m. miński sąd okręgowy bez udziału przysięgłych rozpatrywał sprawę niejakich Oleszkiewicza i Bazrowskiego, oskarżonych o prowadzenie t. zw. „tajnej szkoły polskiej”, w której pobierało jakoby naukę kilkoro dzieci.

KAZIMIERZ PRZERWA-TEPMAJER.

Koniec epopei Napoleońskiej.

Ha! Byliż to przegrane armji Aleksandra, czy był to plan, zgubny i straszny! Lecz gdzie on jest, cesarz nowożytny, tam ważą się losy Europy — tam przeważać się i ngiać na jego stronę musza, powinny wszystkie nłany, wszystkie rachuby. Nie może inaczej być z człowiekiem, który gdzie stąpi, tworzy centrum świata, którego stopa wlece środek świata, jego równowagę za sobą.

Gdyby nie wierzył w swoją gwiazdę, gdyby ona nie błyszczała złotemi promieniami na niebie — tak — mógłby wątpić... Odebrał Rosji wszystko, co zdobyła na Polsce — mógł powiedzieć to Europie: to dosyć, tego chciałem... Lecz to byłoby kłamstwem, kłamstwem przed światem... Można było zbyt lekceważyć świat, aby dbać o prawdę, lecz czyż można było oszukiwać własną chwałę, własny geniusz?

Weselna szła wielka armja. Przed nią stała Moskwa — przed nią była wielka, napoleońska, cesarska bitwa... Kutuzow przybył, rosjanie mieli się przestać cofać... Napoleon dał wojsku spoczynek, zaprowadził ład i porządek, doczekał się maruderów. 135,219 ludzi, 90,507 piechoty, 29,129 jazdy, 587 dział zgrupował pod Gzackiem. W tem korpus Poniatowskiego 8,340 liczył piechoty, 1,658 jazdy, 36 dział polowych, 18 pułkowych, 6 artylerji konnej. Stopilo się wojsko polskie w trudzie i walkach, zżarł je pochód za bogiem wojny.

byłaby uczyniła; powinien był przezimować w Smoleńsku, czy Witebsku, zasłoniwszy leże zimowe silną linją obronnych posterunków i w 1813 poprowadzić kampanję stanowiącą, która zmusiłaby do ofiarowania mu pokoju, jakiego żądał... Lecz Napoleon nie uczynił tego. Z obu wiew stron gotowano się radośnie do śmiertelnego boju. Armja rosyjska dyszała jego żądzą, że zgrozą myśląc wraz z całą Rosją o haniebnym, tchórzliwym marszu wstecz, do którego zmuszał ją „niemiec”, Barclay de Tolly.

ZYGMUNT NAGRODZKI w Wilnie

POLECA:

Motory i lokomobile ropowe Bolindera, tania, prosta i bez żadnych kaprysów siłą mechaniczną do poruszania młynów, tartaków, młocarni tudzież różnych innych maszyn rolniczych i przemysłowych.

MŁYNY PATENTOWANE „PLANETA“

(fabryki inżyniera Struka)

s obracającym się na kulach stalowych kamieniem dolnym. Odszczepiają się nader wielką wydajnością mąki przy stosunkowo małym zużyciu siły. Bardzo łatwe do obsługi.

Młyny szwedzkie „EKONOM“

(FABRYKI „WESTEROS“)

s obracającym się kamieniem dolnym, znakomite młyny przenośne na potrzeby własne większych gospodarstw rolnych lub mniejszych zakładów młynarskich.

Młocarnie czyszczące i zwyczajne słynnej fabryki czeskiej Wichterlego, znane ze swej niezrównanej dobroci.

Separatory duńskie „Tytan-Aleksandra“

modele z 1910 r. Najnowszy i najbardziej udoskonalony typ wirówki ręcznej.

Proszę żądać cenników i prospektów. 32039

Słabość ogólna.

Dr. Med. Rzezc. Radca St. Moj. Milk. Popow w Petersburgu: „Haematogen D-ra Hommela zastosowywałem w dwóch wypadkach, w których przejawiała się nadzwyczaj przeciągająca się neurastenja przy braku apetytu, ogólnym upadku odżywienia i przygnębionym nastroju ducha. Znakomite i sile rezultaty okazały się po upływie krótkiego czasu. W obydwu wypadkach zjawiał się apetyt, znakomity nastrój ducha, zwiększone odżywienie ogólne. Muszę nadmienić, że przedtem w przeciągu trzech miesięcy zastosowywałem wszelkie inne środki i wogóle bez żadnego rezultatu.“

Haematogen D-ra Hommela gorąco zalecany przez 5000 profesorów i lekarzy zarówno zagranicznych jak i krajowych, jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Żądać tylko Haematogen D-ra Hommela i nie brać falsyfikatów.

Na sezon siewów

składy moje zostały obficie zaopatrzone w

- SIEWNIKI** do nawozów sztucznych, saletry, wapna oraz młynki do mielenia nawozów.
- ” rzutowe **BEERMANA** i amerykańskie **SUPERIOR**.
- ” rzędowe **radliczkowe i talerzowe SUPERIOR**.
- ” kombinowane **SUPERIOR** oraz Vielwertha i Dediny.
- ” jednorzędowe ręczne „**PLANET jr.**” do siewu rzędowego lub kupkowego.

Szczegółowe opisy maszyn do siewu i dokładne instrukcje wysyłam gratis i franco na każde ządanie.

ALFRED GRODZKI

WARSZAWA, 33, Senatorska. 34877

ZNIWIARKA WOODA

daje nabywey 10 rb. dziennie czystego zysku, amortyzuje się przeto w ciągu 2-3 tygodni i zostaje właścicielowi

DARMO.

Wiązanka Wooda

najmniejsza, najtrwalsza, najlepiej chodzi i zużywa najmniej szpagatu.

Oryg. ameryk. szpagat po 8 rb. za pud.

Kosiarki całostalowe „ADMIRAL“ Wooda.

Orygin. ameryk. grabie konne „TIGER“.

Części zapasowe oryginalne Wooda. Wstrzegać się fałszowanych.

Ilustrowane opisy, cenniki, objaśnienia bezpłatnie

TOWARZYSTWO AKCYJNE

Tadeusz Kowalski i A. Trylski

WARSZAWA, Miodowa 4. WILNO, 8-to Jerska 32.

UWAGA DLA PANÓW MYŚLIWYCH!

A. BOCEWICZ

MAGAZYN BRONI I PRACOWNIA pod osobistym kierownictwem właściciela. WILNO, Świętojańska ul. № 27. POLECA na sezon bieżący wielki wybór różnej BRONI. Taniej niż wszędzie. 41534

ODLEWNIA z SUROWCA I MIEDZI i ZAKŁAD MECHANICZNY „MOTOR“

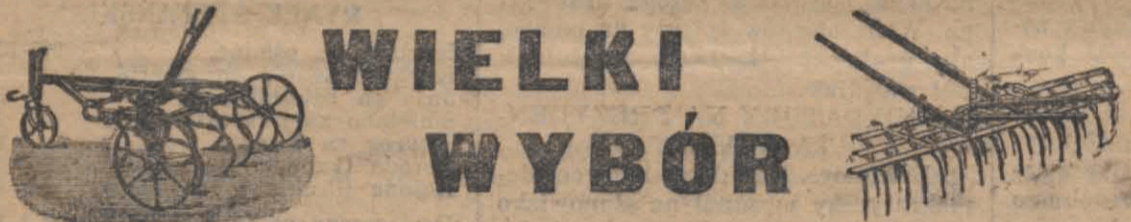
A. PINESA i A. GOLDMANA, Wilno, Tambowska № 10 d. własny, tel. 693. Przyjmuje wszelkie obciążenia na ODLEWY i różne roboty mechaniczne. Specjalność: instalacja fabryk i zakładów, transmisje, części maszyn młynskich. W zakładzie stałe są do nabycia używane motory olejowe różnych systemów. Wodociągi z pompami własnej konstrukcji. Urządzenia kieratów konnych. Wykonanie ściśle podług wymagań technicznych. 40746

Sprawy rozwodowe

prowadzą we wszystkich konsystorzach, rady i próby w sprawach o usynowienie, uprawnień i saliczenie w poczet szlachty, redaguje specj. próby na imię Najwyższe 39656 R. N. MOZES WILNO, ul. m. 16, 2-gi od rogu ul. Nowej.

Bacznosc!

Zamiast powazozno uznano za najlepszy buljonu MAGGI® w kostkach są próby sprzedaży takich kostek ze zbliżoną nazwą. Należy przeto we własnym interesie zwracać uwagę, czy takowe są z nazwą MAGGI i marką ochronną „krzyż gwiazda“; w przeciwnym razie zwracać je energicznie z powrotem. Wszędzie do nabycia.

WIELKI WYBÓR

PLUGÓW krajowych oraz najnowszych jedno- dwu i wielokobcowych VENTZKIEGO.

KULTYWATORY sprężynowe VENTZKIEGO.

BRONY polne i łukowe systemu LAACKE,

Amerykańskie BRONY sprężynowe i talerzowe Mc CORMICKA,

Amerykańskie ręczne i konne WYPIELACZE i OBSYPNIKI „PLANET jr.“ oraz sprężynowe WYPIELACZE-OBSYPNIKI VENTZKIEGO.

Walce pierścieniowe różnych systemów.

WALCE-UGNIATACZE podglebia CAMPBELLA!

Nadzwyczaj lekkie amerykańskie DRAPACZE „WEDDER“

oraz wszelkie inne

NARZĘDZIA DO UPRAWY ROLI

POSIADA NA SKŁADZIE

Alfred Grodzki,

WARSZAWA, Senatorska 33, 30896

Ilustrowane katalogi wysyłane są gratis i franco na każde ządanie.

Dla prenumeratorów „Kurjera Litewskiego“ cena zniżona.

ZASADY I CAŁOŚĆ WIARY KATOLICKIEJ

przez Ks. GAUME'A.

Zawierają historję wiary Katolickiej, przedstawioną w sposób jasny i przystępny.

Wykładowi swemu znakomity autor nadaje barwę i wdzięk użyciem trafnych porównań, pouczających przykładów i wydarzeń życia społecznego, co zaciekawia czytelnika i zachęca do dalszego czytania. Dzięki tym zaletom dzieło Zasady i Całość Wiary Katolickiej może być z pożytkiem czytane i dobrze rozumiane nawet przez osoby mało wykształcone oraz lud wiejski.

Ze względu na wielką doniosłość dzieła tego, a także, że dzieła podobne rzadko się pojawiają ze względu na znaczny koszt przy jego wydaniu, Zasady i Całość Wiary Katolickiej powinny znajdować się w każdej bibliotece zarówno osób duchownych, jak i świeckich. Zasady i Całość Wiary Katolickiej zamykają się w 8 tomach, każdy tom objętości 350—400 stronic.

Cena całości rb. 8, z przesyłką rb. 10. Na papierze welinowym rb. 10, z przesyłką rb. 12.

Dla prenumeratorów „Kurjera Lit.“ cena zniżona: za całość rb. 5, z przesyłką rb. 7, na welinowym papierze rb. 7, z przesyłką rb. 9.

Do nabycia we wszystkich księgarniach oraz w administracji „Kurjera Litewskiego“ w Wilnie, plac Katedralny nr. 4.

Czekolada

„DELIKATES“

tańsza i LEPSZA od zagranicznej w magazynach detalicznych

T-wa Akc. „WIKTORJA“ 27241

MARJA PUTWIŃSKA

Dentysta, przyjmuje od 10—12 i 2—5. Zawalnia 15—11. 27282

Warszawska Fabryka Tabaczna

„NOBLESSE“

Poleca nowowypuszczone papierosy

„CONTRA“ 25 sztuk — 15 kop. 10 „ — 6 „ 5 „ — 3 „

Żądać we wszystkich magazynach z tytulami.

Ważne dla Gospodyń!

Aparaty Rex'a do gotowania i przechowywania na zapas OTAZ do Rex'a i do aparatów wszystkich typów. Geny fabryczne, niepraktykowanie niskie.

Cenniki na ządanie franco i gratis.

Zabokrzecki i S-ka

WARSZAWA, 22867

Marszałkowska 124, dom Tow. „Rosja“.

GLYCEROPHOSPHATE GRANULE ROBIN

Glycerofosfat ziarnisty ROBIN'a Glycerofosfat wapnia i sody Stosowany w szpitalach paraliż. Wzmocniający system nerwowy i Wskazywany przeciw krzywicy, słabości kości w okresie rozwoju u dzieci, podczas karmienia i ciąży, i przeciwko neurastenii, przeciążeniu umysłowemu i t.p. Przyjemny w smaku łączy się w małej ilości mleka lub wody. Dla dotkniętych cukrową chorobą wyrabia się w formie pastylek. Wstrzegać się bezwartościowych nadawaniach. Sprzedaż w aptekach i w większych składach aptecznych.

Egzystujący od 1850 roku

SKŁAD PAPIERU I Drukarnia Antoni Szuster,

Warszawa, Hotel Europejski,

POLECA:

Registry gospodarcz. Nagrodzone Wielkim Medalem Srebrnym na wystawie przemysłowo-rolniczej w Częstochowie w r. 1909 i w Szwajcach w 1910 r.

Druki gospodarcze w arkuszach na 100.

Kwitarszysy wielki wybór zwykłych i pod kalkę.

Papery do masz. z drukiem i bez.

DRUKARNIA wykonuje pośpiesznie wszelkie druki gospodarcze według nadesłanych wzorów.

Kalendarze terminowe na 1913-ty rok są już do nabycia. 38303

7-kl. Zakład Naukowy Żeński z klasą wstępną i podwstępną

Janiny Swederus-Waligórskiej

w Warszawie, Zielna 27.

Przyjmuje do 8 lipca i od 17 sierpnia zapisy uczennic do wszystkich klas. PENSJONAT z nauką 400 rubli rocznie. Staranna opieka, konwersacja w obydwu językach, na ządanie muzyka. Kancelarja otwarta codziennie od 3-jej do 6-jej pp. Listowne porozumienie podczas wakacji bez przerwy. 2236

Pastilles de Tamar Indien GRILLON

Rozwalnający i odświeżający owoc prawdziwy indyjski Tamar Grillon'a, aptekarza paryskiego, sprzedaje się w dużych pudełkach po 12 w małych po 6 pastylek. Wymagać na każdym pudełku podpisu: Znajduje się we wszystkich aptekach i składach aptecznych. 35013

1865 1882 1870 AKCYJNE TOW. PRZEMYSŁOWE

Lilpop, Rau i Loewenstein

w WARSZAWIE

Oddział budowy maszyn dla przemysłu ceramicznego Ulepszone MASZYNY, PRASY I PRYZRZADY DO WYROBÓW CEGLANSKICH MASZYNY „PARFORCE“ systemu inżyniera K. Adamieckiego do przeróbki i oczyszczania gliny. PRASY specjalne do wyrobu DACHÓWEK. Urządzenia transportowe automatycznie i t.p. Wszelkie szczegóły i objaśnienia na ządanie. 20975

UWADZE

cierpiących na wadę serca, nerwy, podagryzm, reumatyzm, skrofuty Nauheimskie wanny kwasoweglowe „ARS“ Najzupełniej zastępują Nauheim. Wygodne, tanie, dające się zastosować u siebie w domu, w każdej porze roku. Szczegółowa broszura wysyła się bezpłatnie. Skład: T-wa Handl. aptecz. i perfum. towarami I. B. Segal w Wilnie i Odesie. 24897 Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

BIURO BUDOWLANE

„ARCHITEKT“

W. Michniewicz i A. Parczewskiego Inżynierów-Architektów 42641

W Wilnie: KANTOR, Wileńska № 23, telef. 1120. SKŁADY, Kijowska № 28 róg Grenursk, telef. 1390. PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANE, wykonanie robót sposobem gospodarczym z prowadzeniem rachunkowości. Sporządzanie architektonicznych projektów, kosztorysów i dozor techniczny. DOSTAWA MATERIAŁÓW BUDOWLANICH: cementu portlandzkiego i romańskiego, belek, gipsu, płytek terrakotowych. Lampy naftowo-żarowe „SWIATLO“ — Ogrzewacze do pieców „WULKAN“. Przybory do pieców i inne artykuły budowlane.

W Petersburgu

Informacje i zlecenia. Szybko i akuratnie udzielane są informacje i zalewania zlecenia: prawne, handlowe, prywatne, we wszystkich instytucjach sądownych, administracyjnych, publicznych i t.p. przez ludzi kompetentnych. Zwykle informacja wysyłana jest bezwzględnie za zaliczeniem rb. 2 kop. 25, skomplikowane — po porozumieniu. Na odpowiedź należy obowiązkowo dołączyć markę pocztową. Korespondencja adresować: Petersburg, Nikolajewskaja 39. Studenckiej Bliż Truda.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Nauka i wychowanie.

Do konkursowych egzaminów do wyższych specjalnych zakładów przygotowują w majątku w pobliżu Wilna studenci górnik i technolog. O warunkach dowiedzieć się u stud. górnik Wilno, Staro-Chersońska d. № 1 miesz. 3. 42289

Gimnazistka skończyła 7 klas gimnazjum ze złotym medalem, poszukuje kondycji na lato. Poczta Iwieniec, Mińsk gub., Marja Sosnowska. 42288

Interesa handl. i majątk.

Kupię kawalek ziemi Gotow-ki posiadam 6,000 rb. Wilno, Baskza 6 m. 5, od 10 do 12 i 5-7. 42279

Kupię majątek dziesięcin 60. Kupię przy szosie wilkomierskiej, Wilno, Baskza 6 m. 5, od 10-12 i 5-7. 42280

Kupię majątek 180-200 i więcej dziesięcin. Wilno, Baskza 6 m. 5, od 16-12 i 5-7. 42278

Posady i prace.

a) Poszukiwani: Agronom, posiadający, se kaw., który gospodarował samodzielnie na Litwie, posiadający poważne referencje, szuka posady. — Pochowski, — Warszawa, Wspólna 33-3, lub przez biuro Kijakowskiej, Wilno, Garbarska № 1. 40848

Administrator rządca w mieście nie wypowiadaniem, z 20-letnią praktyką tak w kraju jak i zagranicą, powołać się mogący na polecenia najpoważniejszych w kraju gospodarzy, poszukuje z powodu rozprzedaży dóbr majątku administracyjnych, od 1-go lipca r. b. lub później, innego stanowiska. Z tych samych powodów poszukuje stanowiska inżyniera, skromny, pracowity i energiczny rzadca gospodarczy, który ukończył szkołę agronomów w Trautenau i odbył ośmioletnią praktykę w Czochoch i Frusach. Zna jego znajmie się chętnie gospodarstwem kobiecom. Zarządca dóbr Brochocin-Zalesie p. Plock. 40974

b) Zaoferowane:

Potrzebni zaraz: 1) udomowiony rymars, 2) stelmach-czeladnik, 3) Kowal, kawaler, specjalista do kucia koni wyjazdowych. O szczegóły zwracać się do Zarządu Dóbr Bielia, poczta Siemno, gub. Mohylowska. 42607

Różne.

Dla wyjeżdżających na lato. Dla Osoba wiewkowa, uczciwa, z dobrymi rekomendacjami, podaje się pilnowania mieszkanca za skromne wynagrodzenie. Oferty dla Janczewskiej uprasza się składać w administracji „Kurjera“. 42607

Pokoje umeblowane mieszkanie, doby, elektryczność, usługa pewna, bez gwaru hotelowego, ceny umiarkowane. — Hopen, Wilno, 8-to Jerska 1. 52730

Pensjonat Józefa Narutowicza i Jadwigi Jętkiewicz otworzony będzie w lipcu r. b. w Warszawie przy ul. Kruczej 42. Pokoje na parterze i I-em piętrze od 1 rb. Kuchnia pierwszorzędna. 40473